

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Денисюк В.

вул. Т. Драйзера, буд. 14/33, кв. 97,
м. Київ,
Київська обл., 02222

Foi+request-41114-
2e2f2628@dostup.pravda.com.ua

№ _____
На № _____

Щодо результатів розгляду звернення

Міністерство юстиції України розглянуло Ваш запит про надання публічної інформації (вх. № ПІ-Д-1357 від 18.10.2018) і в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Під час вивчення Вашого звернення було встановлено, що порушені у ньому питання за своєю суттю не відповідають вимогам вищевказаної статті Закону України «Про доступ до публічної інформації», у зв'язку з чим звернення розглядалося у строк, установлений Законом України «Про звернення громадян».

Відповідно до частини першої статті 26 Конституції України іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, – за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Відповідно до частини першої статті 1297 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс) спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є нерухоме майно, зобов'язаний звернутися до нотаріуса за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно.

Статтею 34 Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон) передбачено що нотаріуси вчиняють нотаріальні дії, зокрема видають свідоцтва про право на спадщину.

Нотаріальні дії вчиняються після їх оплати, а також у передбачених законом випадках після сплати до бюджету податку з доходів фізичних осіб та в день подачі всіх необхідних документів (стаття 42 Закону).

У разі заведення спадкової справи та встановлення складу спадкового майна нотаріус надає спадкоємцю письмову довідку щодо переліку документів, необхідних для оформлення спадщини та видачі свідоцтва про право на спадщину, із зазначенням розміру плати за вчинення відповідних нотаріальних дій, яка визначена державним нотаріусом або щодо якої було досягнуто домовленості між приватним нотаріусом та спадкоємцем до заведення спадкової справи. Така довідка має бути підписана нотаріусом та скріплена його печаткою. (підпункт

УВ Міністерство юстиції України
43245/ПІ-Д-1357/8.3.2 від
25.10.2018

арк.1

13:04:42

262901

3.29 пункту 3 глави 10 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.02.2012 за № 282/20595).

За вчинення нотаріальних дій державні нотаріуси справляють державне мито у розмірах, встановлених чинним законодавством (частина перша статті 19 Закону).

Розмір ставок державного мита та пільги щодо його сплати передбачені Декретом Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 № 7-93 «Про державне мито» (далі – Декрет). Так, підпунктом «ж» пункту 3 статті 3 Декрету за видачу свідоцтва про право на спадщину встановлено ставку державного мита у розмірі 2 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що на сьогодні складає 34 грн.

Пунктами 16 –18 статті 4 Декрету встановлено, що від сплати державного мита звільняються громадяни при видачі свідоцтва про право на спадщину: на майно осіб, які загинули при захисті СРСР і України, у зв'язку з виконанням інших державних чи громадських обов'язків або з виконанням обов'язку громадянина щодо врятування життя людей, охорони громадського порядку та боротьби із злочинністю, охорони власності громадян або колективної чи державної власності, а також осіб, які загинули або померли внаслідок захворювання, пов'язаного з Чорнобильською катастрофою; на майно осіб, реабілітованих у встановленому порядку; на житловий будинок, пай у житлово-будівельному кооперативі, квартиру, що належала спадкодавцеві на праві приватної власності, якщо вони проживали в цьому будинку, квартирі протягом шести місяців з дня смерті спадкодавця; на житлові будинки в сільській місцевості за умови, що ці громадяни постійно проживатимуть у цих будинках і працюватимуть у сільській місцевості; на вклади в установах Ощадбанку та в інших кредитних установах, на страхові суми за договорами особистого й майнового страхування, облігації державних позик та інші цінні папери, суми заробітної плати, авторське право, суми авторського гонорару і винагород за відкриття, винахід, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин та раціоналізаторські пропозиції; на майно осіб фермерського господарства, якщо вони є членами цього господарства; неповнолітні; громадяни, віднесені до першої та другої категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; громадяни, віднесені до третьої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, - які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 01 січня 1993 року прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення не менше трьох років; громадяни, віднесені до категорії 4 потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що за станом на 01 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років; інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і особи прирівняні до них у встановленому порядку; інваліди I та II групи.

За надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, а також технічного характеру справляється окрема плата у розмірах, що встановлюються Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі. Кошти, одержані від надання таких додаткових послуг, спрямовуються до Державного бюджету України (частина друга статті 19 Закону).

Питання щодо надання додаткових послуг врегульоване Примірним положенням про порядок надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, а також послуг технічного характеру (далі – Примірне положення), затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 04.01.1998 № 3/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.01.1998 за № 55/2495.

Пунктами 5, 9 Примірного положення передбачено, що плата за надання правової допомоги та послуг технічного характеру здійснюється шляхом безготівкового перерахунку на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в органах Державного казначейства у встановленому чинним законодавством порядку.

Від сплати за надання правової допомоги звільняються інваліди Великої Вітчизняної війни; інваліди 1-ї та 2-ї груп.

Крім того, відповідно до пункту 8 Положення про Головні територіальні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.06.2011 за № 759/19497, Головні територіальні управління юстиції у межах своєї компетенції видають накази, які є обов'язковими для виконання підвідомчими органами, установами юстиції та посадовими особами.

Звертаємо увагу, що з метою отримання реквізитів наказів, якими встановлена плата за надання правової допомоги та послуг технічного характеру Вам необхідно звернутись до відповідного головного територіального управління юстиції.

Відповідно до статті 31 Закону приватні нотаріуси за вчинення нотаріальних дій справляють плату, розмір якої визначається за домовленістю між нотаріусом та громадянином або юридичною особою.

Пунктом 1 Указу Президента України від 10.07.1998 № 762/98 «Про впорядкування справляння плати за вчинення нотаріальних дій» встановлено, що розмір плати, яка справляється за вчинення нотаріальних дій приватними нотаріусами, не може бути меншим від розміру ставок державного мита, яке справляється державними нотаріусами за аналогічні нотаріальні дії.

Враховуючи викладене, варто зазначити, що розмір плати за вчинення нотаріальних дій державними нотаріусами визначено законодавством, водночас плата за вчинення нотаріальних дій приватними нотаріусами визначається за домовленістю, тому розмір такої плати у кожного приватного нотаріуса може бути різним.

Текст свідоцтва про право на спадщину викладається на спеціальному бланку нотаріальних документів (стаття 34 Закону), вартість такого бланка на сьогодні становить 18 гривень.

При заведенні спадкової справи та видачі свідоцтва про право на спадщину нотаріусом здійснюється відповідна перевірка інформації про наявність чи

відсутність посвідченого заповіту і спадкового договору або заведеної спадкової справи за даними Спадкового реєстру, порядок ведення якого визначено Положенням про Спадковий реєстр, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 № 1810/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.07.2011 за № 831/19569 (далі – Положення), та здійснюються відповідні реєстраційні дії.

Відповідно до підпунктів 3.3, 3.4 пункту 3 зазначеного наказу за проведення перевірки інформації про наявність або відсутність посвідченого заповіту і спадкового договору або заведеної спадкової справи та виданих свідоцтв про право на спадщину з видачею витягу або інформаційної довідки встановлено тариф у розмірі 51 грн; за формування одного реєстраційного запису про видачу свідоцтва про право на спадщину – у розмірі 51 грн.

Водночас повідомляємо, що пунктом 4 Положення закріплені пільгові категорії громадян з оплати за звернення до Спадкового реєстру, а саме: інваліди I та II груп, інваліди Великої Вітчизняної війни та прирівняні до них особи – за всі звернення до Спадкового реєстру; діти-сироти – за проведення перевірки інформації про наявність або відсутність посвідченого заповіту, спадкового договору або заведеної спадкової справи, якщо така перевірка пов'язана із заведенням спадкової справи; громадяни, віднесені законом до 1-ї категорії осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти-сироти; непрацездатні за віком; громадяни, що успадковують майно осіб, які загинули при захисті України, у зв'язку з виконанням інших державних чи громадських обов'язків або з виконанням обов'язку громадянина щодо врятування життя людей, охорони громадського порядку та боротьби із злочинністю, охорони приватної власності або колективної чи державної власності, а також осіб, реабілітованих у встановленому порядку, які звільняються від оплати за формування у Спадковому реєстрі реєстраційного запису про видачу свідоцтва про право на спадщину або його дубліката.

Проте, якщо до складу спадщини входить земельна ділянка, то свідоцтво про право на спадщину на земельну ділянку нотаріусом видається за умови отримання витягу з Державного земельного кадастру, у тому числі шляхом безпосереднього доступу до нього.

За надання витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку справляється адміністративний збір, що становить 0,05 розміру мінімальної заробітної плати (частина третя статті 38 Закону України «Про Державний земельний кадастр»).

При видачі свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно нотаріусами справляється плата за надання інформації нотаріусам (під час вчинення нотаріальних дій з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва) шляхом безпосереднього доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно – 0,04 прожиткового мінімуму для працездатних осіб (абзац четвертий шостої статті 34 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (зі змінами) (далі – Закон¹)).

Крім того, слід зазначити, що статтею 182 Кодексу *право власності* та інші речові права *на нерухомі речі*, обтяження цих прав, їх виникнення, перехід і припинення *підлягають державній реєстрації*.

Згідно з вимогами частини другої, абзацу п'ятого частини п'ятої статті 3 Закону¹ речові права на нерухоме майно та їх обтяження, що підлягають державній реєстрації відповідно до Закону¹, виникають з моменту такої реєстрації.

Державна реєстрація прав у результаті вчинення нотаріальної дії з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва проводиться нотаріусом, яким вчинено таку дію.

Пунктом 2 частини першої статті 10 Закону¹ встановлено, що нотаріус є державним реєстратором прав на нерухоме майно.

За державну реєстрацію прав у результаті вчинення нотаріальних дій справляється адміністративний збір у розмірі – 0,1 прожиткового мінімуму для працездатних осіб (частина четверта статті 34 Закону¹).

Адміністративний збір справляється у відповідному розмірі від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 01 січня календарного року, в якому подаються відповідні документи для проведення державної реєстрації прав, та округлюється до найближчих 10 гривень (абзац перший частини сьомої статті 34 Закону¹).

Крім того, справляється адміністративний збір за надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно:

за надання інформації, витягу в паперовій формі – 0,025 прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

за надання інформації, витягу в електронній формі – 0,0125 прожиткового мінімуму для працездатних осіб (абзаци другий, третій частини шостої статті 34 Закону¹).

Водночас слід зазначити, що частиною восьмою статті 34 Закону¹ встановлено категорію осіб, які звільняються від сплати адміністративного збору під час проведення державної реєстрації речових прав, зокрема фізичні особи під час проведення державної реєстрації прав, які виникли та оформлені до проведення державної реєстрації прав у порядку, визначеному цим Законом¹; громадяни, віднесені до категорій 1 і 2 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; громадяни, віднесені до категорії 3 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони станом на 01 січня 1993 року прожили або відпрацювали в зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а в зоні гарантованого добровільного відселення – не менше трьох років; громадяни, віднесені до категорії 4 потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що станом на 01 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років; інваліди Великої Вітчизняної війни, особи із числа учасників антитерористичної операції, яким надано статус інваліда війни або учасника бойових дій, та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи; інваліди I та II груп.

Крім того, відповідно до пункту 16¹ підрозділу 10 Перехідних положень Податкового кодексу України (далі – Кодекс¹), тимчасово, до набрання чинності

рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України, встановлюється військовий збір.

Платниками збору є особи, визначені пунктом 162.1 статті 162 Кодексу¹, а саме: фізична особа – резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; фізична особа – нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; податковий агент.

Об'єктом оподаткування збором є доходи, визначені статтею 163 Кодексу¹, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, до якого включається в тому числі і дохід у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна у межах, що оподатковується згідно з розділом IV Кодексу¹ (підпункт 164.2.10 пункту 164.2 статті 164 Кодексу¹).

Ставка збору становить 1,5 відсотка від об'єкта оподаткування.

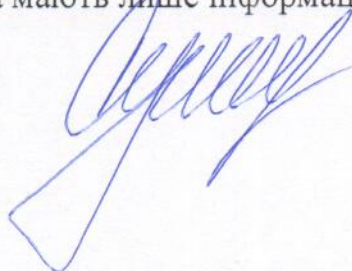
В той же час звільняються від оподаткування збором доходи, що згідно з розділом IV цього Кодексу¹ не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб, зокрема які *оподатковуються за нульовою ставкою*.

Водночас слід зазначити, що загальна сума платежів при оформленні свідоцтв про право на спадщину на кожний об'єкт спадщини визначається в кожному конкретному випадку окремо.

Враховуючи викладене, за детальною інформацією з питань отримання реквізитів розрахункових документів, оплати та пільг при видачі свідоцтв про право на спадщину, Вам необхідно звернутись безпосередньо до державної нотаріальної контори за місцем відкриття спадщини.

Одночасно слід зазначити, що листи Міністерства юстиції України не встановлюють правових норм, а мають лише інформаційний характер.

Перший заступник Міністра

Олена СУКМАНОВА